

Vounetz 1999 : rinkontra di patêjan

Autor(en): **Oberson, Dzojè**

Objekttyp: **Article**

Zeitschrift: **L'ami du patois : trimestriel romand**

Band (Jahr): **27 (1999)**

Heft 108

PDF erstellt am: **27.04.2024**

Persistenter Link: <https://doi.org/10.5169/seals-244154>

Nutzungsbedingungen

Die ETH-Bibliothek ist Anbieterin der digitalisierten Zeitschriften. Sie besitzt keine Urheberrechte an den Inhalten der Zeitschriften. Die Rechte liegen in der Regel bei den Herausgebern.

Die auf der Plattform e-periodica veröffentlichten Dokumente stehen für nicht-kommerzielle Zwecke in Lehre und Forschung sowie für die private Nutzung frei zur Verfügung. Einzelne Dateien oder Ausdrucke aus diesem Angebot können zusammen mit diesen Nutzungsbedingungen und den korrekten Herkunftsbezeichnungen weitergegeben werden.

Das Veröffentlichen von Bildern in Print- und Online-Publikationen ist nur mit vorheriger Genehmigung der Rechteinhaber erlaubt. Die systematische Speicherung von Teilen des elektronischen Angebots auf anderen Servern bedarf ebenfalls des schriftlichen Einverständnisses der Rechteinhaber.

Haftungsausschluss

Alle Angaben erfolgen ohne Gewähr für Vollständigkeit oder Richtigkeit. Es wird keine Haftung übernommen für Schäden durch die Verwendung von Informationen aus diesem Online-Angebot oder durch das Fehlen von Informationen. Dies gilt auch für Inhalte Dritter, die über dieses Angebot zugänglich sind.

Vuthèrnin, du Vôru è du Ounin. Chin oubyâ k'l'y a choche ou chin a fére. Fô marindâ, fére lè j'éjé, chè tsandji, vuityi apri lè pyalè, lè botè, le bounè, le tsèpi, lè brèrihyo. In ch'èmodin, fô èkovâ la nè chu l'oto, vuityi chon n'a pâ oubyâ lè hyâ, le pouârta mounêya è bin chur le klacheu dè tsan.

Ora k'no j'an a pou pri to de chu nouthrè piti pochyon, i kouâjo a totè è a ti onkora prà dè balè vèyè dinche è na granta rintse dè bouneu po le richto dè l'an.

Propou dou chekretéro d'Intrè no
Luvi Èchèva

VOUNETZ 1999
Rinkontra di patêjan

Kān i'è mōntāyē in pāradī, Nōuthrā Dōnā d'Āchōnpēchyōn i'ā
pā to prē avui li. No j'a léchi kotyè rèbrithè, ko la nyola, l'oura
è la pyodze. Le matin, kan du Māriy, i'è voyu chēnā lè
j'ēmāyē a Epindè, iro chur ke le poutin cheri d'la partya po
ha dzomā. A la dètsumāyē no j'an po yu lè vatsè, no j'an
rintyè ou la brijon di chamouni è di hyotsètè d'intsan. La
nyola irè ach'èpècha tyè la hyà din le dyètse è la pyodze
rafonthâvè lè vèro dè byan chèrvi grahyàjamin pè lè
j'organijateu, po l'apèrô.

Môgrâ la grijaye è la frètyà, inveron katro thin j'amouryà dou
patê chon montâ lé d'amon. Nè le tin, nè la fitha di vinyolan
l'è j'an rèveri, irè pout'ithre achebin por'èprovâ le novi
pouârta-parèjà. Grahyàjè è grahyà, prà vuthu dou dzakiyon è
dou bredzon, iran benéje dè lou rètrovâ po dèvejâ è mouètâ
din nouthron bi lingâdzo.

A la titha d'la chochyètâ dè dèvelopèmin dè Tsêrmê, Tsathi-
chu-Monthêrvin è Thèmya,
du na tyindzanna d'an, Djan-Bèrnâ Repond l'a betâ chu pi ha

rinkontra. Chti an irè la dodjima puchke l'an pachâ l'a pâ j'ou lyu. L'è tot'in dèvejin avui di patêjan ke l'idé li è vinyête d'inbriyâ ha chayête a la Mi-ou. Fô le fèlichitâ dè no j'avê bayi na paryè okajyon dè chè rêvêre pè bi, pè pou, oumintè on kou pèr an, pri di vani.

Ou kabarè, din na galéja châla dotya dèjo lè trâ, tsouhya dè dzin, nouthron prèjidan kantonal, Franhè Brodâ, l'a kouâ la bin vinyête i patêjan fribordzê k'chon arouvâ du ti lè kâro, n'in d'avê dè Dzenèva, dè Nyon, dè Vevê è bin chur dè to le tyinton. Kemin chtou j'an dèvan, na kobya dè patêjan valijan chon vinyè pachâ ha dzornâ avui no.

Intrè dou, pèrmètè-mè dè vo dre ke môgrâ totè lè pènè k'l'è j'à kan iro bouébelè, lè vani, lè patyi takounâ dè chapalè chon por mè le pye bi vejâdzo dè mon payi. Krêyo k'l'y a rin d'ache chejin tyè on dyitho hyori tantyè dèvan la pouârta dou trintsâbyo, a l'arouvâye dou tropi, le furi.

Ou keminthèmin d'la Mècha, a la dèmanda d'l'Inkourâ Henri Murith, chi gruèrin pur chan, no j'an tsantâ na kobya di j'armayi di Kolombètè chuèvu d'la brijon di kouâ k'l'è montâye din la yê kemin nouthra Dona kan chè inmodâye po le paradi. To chi mondo dinche rèkuyi rinpyèthivè chi ré dè chèla k'no j'a mankâ. Din chon pridzo, l'Abé l'a pâ tromintâ chè parolè, in têrmo bin rèyi l'a totyi ti l'è kâ, mimamin lè pye rèthrin. Dèvan dè tyithâ l'ouchtâ, no j'an tsantâ ha tsanthon tan d'amâye " Nouthra Dona di Mârtsè".

Outre le du midzoua, kan l'è vinyè le momin dè rèdèchindre ou bâ, na kobya dè patêjan l'an fê on krotsè pè le tsalè dè Vounetz. Kemin mè, iran pout'ithre achebin tsanpâ pèr on piti pètyi dè gormandi, choupâ la hyà l'è ôtyè ke règalè lè grô è lè piti. In n'intrin din le trintsâbyo, le fu dou mourè vo j'èhyèrè avui le grahyà bondzoua di j'armayi. Chin konpyumin, vo fan achètâ, vo prèjinton tot'a l'âra na tacha dè kâfé avui on

kretyu. Pu chin fér'a koto, beton le dyètsè dè hyà, le pan è di kuyi chu la trâbya. Apri to chin, che vo j'agothâdè le vatsèrin, vo tyithâdè pâ le tsalè chin vo j'in d'ithre aprovijenâ, pèchke chin l'è d'la ver'tâbya martchandi d'intche-no. L'ôtro dejè, pi prà pyin le mothi demindze. Brâvo j'armayi, fudré ke tsakon chatsè kurtiyi l'amihyâ kemin vo.

Chi l'intsôtenâdzo, ke kontè trè montanyè, l'Âchèta, l'Âche è Vounetz, l'è tinyê pè la famiye dè Germain Piller dè Pon-la-Vela. Ou tsalè, chon trè po fère to le travô, le chènaya, la dona è le fe Béat ke trintsè. Mè fô frantsemin dre k'chi dzouno m'a inprèchenâ. L'an inveron nonanta tsavon, trintè duvè vatsè, dji tourè k'chon to le tsôtin pè l'Âche è inveron thinkanta modzè è vi ke patheron pè lè rèvê. Avui lou tropi dè tyakè nêrè, i èrbôn a l'Âchèta. A Vounetz, i chàbrôn inveron tantyè ou tyindzè dè chaptanbre, che la nê l'è tanspè pâ avô kemin l'an pachâ. Ōu mi d'ou, l'an adi bin dou iathi puchke fan katre-chouyè trè. Chin vou adre k'fan trè motè po katro chouyè. Pè lè montanyè l'y a proumatère dè travô. Fô hyoure, intrètinyi lè ché, lujatâ, fère le bou po l'an d'apri, èpêrèyi, èchèrtâ è tin d'ari. Dinche vo chari, ke le tsôtin, lè j'armayi fan pâ di vakanthè.

A la vèprâ d'na bala dzornâ dinche, on rintrè a la méjon grahyà è redyè, in rèmarhyin le gran Mètre k'no j'a fê di montanyè totè botyatâyè è hou bi vani yô rèthrenon lè tsan di j'armayi è la brijon di hyotsètè di j'armayè.

Dzojè Oberson

